

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan zvezčer, izimši nedelje in praznike, ter velja po poštih prejemam za avstro-ogrsko dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četr leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 50 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 34 K, za pol leta 12 K, za četr leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četr leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuto deželo toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od petrostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanila tiska enkrat, po 10 h, če se tiska dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvole frankovati — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Knaflovih ulicah št. 5. in sicer uredništvo v 1. nadst., upravnštvo pa v pritličju. — Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari

Uredništva telefon št. 34.

Napredna Ljubljana je govorila.

Včerajšnji shod narodno-napredne stranke v Ljubljani je bil nadvse si-jajna manifestacija. Narodno-napredni volilci ljubljanski so včeraj jasno pokazali, kako brez glave so vse trditve zlasti od klerikalne strani, da narodno-napredne stranke ni več in da se zvija v smrtnih bolečinah. Naj bi šli včeraj ti klevetniki v "Mestni dom" in videli bi bili odločne može, odkrite zastopnike naprednih idej, videli bi jih bili toliko, da bi jih bilo strah in sram svojih laži.

Velika dvorana "Mestnega doma" je bila nabito polna z galerijo vred. Bilo je navzočih dosti nad 1000 oseb, med katerimi je bilo 20 socialnih demokratov, kakor se je izkazalo pri glasovanju.

Nagovor predsednika.

Shod je otvoril predsednik sklicočega "Slovenskega društva", g. dr. Kokalj, ki je pozdravil z iskrenimi besedami vse volilce in konštitiral, da tolika udeležba kaže zavednost in zavest ljubljanskih naprednjakov, da so prišli odločilni in velepotembni momenti za Ljubljano, ko je treba vsem narodno-naprednim elementom storiti svojo volilno dolžnost. Naznanih je nato točke sporeda shoda, in sicer 1. razgovor o volitvah v občinski svet ljubljanski in 2. državnozborski kandidat za mesto Ljubljano se predstavi volilcem. Govornik je dejal: Uprava Ljubljane je že četr stoletja v rokah slovenske narodno-napredne stranke. Občinski svet ljubljanski je v tem času storil toliko za mesto, da se je naravnost čuditi temu velikanskemu delu. Letos se vam priporočajo v obč. svet kandidatje, ki so vam znani po svoji delavnosti. Nov kandidat je iz obrtno-delavske stroke. V državnem zboru je doslej zastopal Ljubljano dr. Ivan Tavčar, ki je pa opetovan

odločno izjavil, da ne sprejme več kandidature. Ko se je izvedelo za dr. Tavčarjev sklep, so se vse oči obrnile na moža, ki je znan po svoji izredni delavnosti in čigar preteklost je zlata knjiga, katere vsi listi so popisani z zaslugami za ves narod slovenski. Kamnenje na Kras bi se reklo nositi, ako bi hotel posebej omenjati njegovih zaslug. Vendar župan Hribar, ki je ta mož (viharni živio-klici in ploskanje) ni bil takoj spočetka voljan sprejeti ponudnega mandata. Zato ga je bilo treba prositi, da se je vdal. Preobložen je itak z delom in njegovih dnevi so dnevi dela. Apelirali smo na njegovo rodoljubje, naj se žrtvuje za svoj ljubljeni narod in ko so prišle še deputacije obmejnih Slovencev s Koroškega, Štajerskega in Primorskega, prevzel je župan Hribar državnozborsko kandidaturo. Naš kandidat ima pa protikandidata (Smeh; klici: "Žalostne figure je ta protikandidat! Monštrancar!") Kako sodijo o Kregarju klerikalci sami, priča četrtek "Slovenec", ki pravi, da ima Hribar v Kregarju protikandidata, "ki ga ni zaslužil". (Smeh). Meni se zdi, da je ravno tak protikandidat, kot ga je imel dr. Tavčar pred šestimi leti v osebi Kunčičevi. (Veselost! Tako je!)

Predsednik je imenoval za zapisnikarja shoda g. dr. Windischerhafer za eventualno potrebo za reditelje gg. Turka, Endlicherja in Anderwalda.

Nato je povzel besedo

župan Hribar,

ki so ga volilci pozdravili z velikanskim navdušenjem. Poročal je o volitvah v občinski svet ljubljanski. Rekel je med drugim:

V eni zadnjih sej občinskega sveta smo sklenili spremembo volilnega reda za Ljubljano. Po tej spremembi se ustanovi 4. razred za one 24letne moške, ki doslej niso imeli volilne pravice. Sklep občinskega sveta pa še ne bo teko kmalu sankcioniran,

zato smo hoteli dati en mandat v 3. razredu mož iz vrst organiziranega delavstva, Etbin Kristanu. 17. marca se je v tej dvorani soglasno proglašil za kandidata. 1. aprila je partidi na tem mestu izjavil Etbin Kristan, da hoče biti izvoljen samo s socialno-demokratičnimi glasovi. Nočemo mu kvariti tega veselja, zato je shod zaupnih mož izbral drugega moža, ki je ravno tako iz delavstva. Ta mož je g. Ivan Zirkelbach, knjigoveški pomočnik. (Živio-klici).

Nato je nastopil

Ivan Zirkelbach,

ki je dejal:

Ne bom razvijal v bujnih barvah svojega programa. Kaj takega lahko store klerikalci, ki pitajo svoje backe z vsem mogočim in nemogočim, a jim tudi vse verjamajo. Jaz pravim le: Moje delovanje za delavske koristi bo v občinskem svetu ljubljanskem, če me izvolite vanj, vedno energično in brezobzirno, kolikor mi bodo dopuščale moje moži. Jaz sem bolj rdeč nego socialisti demokratje, ki imajo za ljudstvo samo lepe fraze. (Klici: Same falirane konsume!) Ako ima dandanes pri nas k erikalna stranka precej delavstva na svoji strani, ni to krivda narodno-napredne stranke, ki je meščanska stranka, ampak to so zakrivili socialisti demokratje! (Res je! Socialna demokrata Tokan in Vičič ugovarjata.) Iz lastne skušnje bi lahko obelodanil reči o socialno-demokratični stranki, da so resnične moje trditve. Bil sem v odboru knjigovezov, a sem izstopil, ker nisem maral sklepati kompromisov s klerikalci. (Socialni demokratje ugovarjajo. Klici: Kaj pa Idrija? Tokan: To je bilo zdravo! Smeh). Pretekli ponedeljek so socialisti demokratje v tej dvorani zasramovali slovensko narodnost. Jaz pa mislim: Ako bomo dali našemu narodu svobodno šolo in ljudske univerze, potem nas ne bodo tujci, ki bodo prišli k nam črez petdeset let zaničevali, ampak upoštivali kot zaveden narod. Ne hre-

penim po časti občinskega svetovalca, ako me pa izvolite, zastavil bom vse svoje moži v korist delavskega stanu. (Navdušeni živio-klici in ploskanje).

G. predsednik je dal kandidaturo Zirkelbachova na glasovanje. Bila je sprejeta soglasno — z izjemo 20 socialno-demokratičnih glasov.

Nato je nastopil gospod

župan Ivan Hribar

kot državnozborski kandidat za mesto Ljubljano. Viharno pozdravljen je govoril približno tako-le:

Velecenjeni gospodje volilci!

Da stojim danes pred vami kot kandidat za državni zbor za Ljubljano, sem se silno težko odločil vsled velikega dela v Ljubljani in drugih okolnosti. Vendar sem se končno vdal vedno ponavljajoči se želji someščanov, ker sem sprevidel, da je velika večina ljubljanskih volilcev za me in ker so me prosili za to tudi obmejni Slovenci. Ne bom vam govoril spisane in naštudiranega govora, ampak kar mi je v srcu. Ne bom vam razvijal programa, ker tega mi ni potreba razvijati. Program, ki ga zastopam, sem jaz sam. (Velikansko navdušenje.) Moj program se vidi od leta 1876. Velikih obetov vam ne bom delal, nemogočih reči ne pričakujte od mene. Poznate me vse, da sem mož dela. Kar sem postal, sem si pridobil le z delom in talentom. V mladosti sem bil vajen na uboštvo in siromaštvo in da imam danes kaj, je vse uspeh moje lastne volje in moži. Nisem kakor dandanes že maršikateri 24letni mladenič, ki je že ves nervozem. Jaz imam krepke žive, ki sem si jih utrdil v mnogem in vztrajnem delu. Kakor se doslej nisem, se tudi za prihodnje ne plašim dela in tudi v državnem zboru, če me izvolute tja, bom delal z vsemi močmi za vas.

Žrtvujem se za vas. Pač bo v klerikalni stranki kdo, ki mi bo očital dijete. Prosim vas, kaj pa je 20 K na dan, če hoče človek, zavedajoč se

svojih dolžnosti, dostojno zastopati svoje volilce? Ali mislite, da bom nosil po žepih suhe skorjice, ali da bom šel stanovat na prenočišča, kjer se plača za posteljo 20 do 40 kr.? So kandidatje, ki bi vam obljudili vse, ki bi vam obljudili zaradi burje, ki piha od Zaloga v Ljubljano, da vam postavijo Triglav pod Spodnji Kašelj. So tudi kandidatje, ki bi za vsakega volilca utrgali zvezdo z nebes in mu jo utaknili v gumbnico. Jaz vam takih obljujb ne bom dajal. Ne bom zastopal le enega stanu, ampak vse. (Živio-klici.) Dobro, predobro vsem. Koliko je storiti za Ljubljano in da je veliko storiti. Vsi stanovi potrebujejo pomoči, eden kot drugi.

Deloval bom v državnem zboru predvsem kot strogo naroden, kot odkrito napreden, kot narodno-napreden zastopnik Ljubljane, kot vsak Slovenc, ki želi narodu svojemu boljše bodočnosti. Dokler načelo narodne enakopravnosti v naši državi ne prodre popolnoma, ni cilj našega naroda dosegzen. Kakor kaže sedanji politični položaj, ta trenutek še dolgo ne bo nastopil. Tudi socialnodemokratična stranka bo končno prišla do prepričanja, da se mora priklopiti narodnosten skupinam. Pri Čehih se to že opaža. Samouprava naroda je prvi in glavni pogoj njegovega blagostanja. Nam ocitajo, da se poteguje narodno-napredna stranka preveč za narodnost. Gospoda! Narodnostno vprašanje je eminentno krušno vprašanje za slovenski narod. Kadar se bodo vsi dohodki, ki jih daje naša zemlja, stekali v roke domačinov Slovencev, takrat bo pri nas dobojevan eminentno važen končni boj. Jaz sem se vedno kazal zavedega narodnega Slovence in Slovana. Že v mladih letih sem se naučil vseh slovenskih jezikov v govoru in pisavi, kar mi bo gotovo v korist, ako pridem v parlament in mi bo opraviti s poslanci drugih slovenskih strank. Svoje slovansko prepričanje

ukaz in takoj je razposil zadostno število malih ladij, da bi nadzirale vse obrežje.

Na tisto stran obrežja, kjer je turško vojaštvo zasledovalo Gjačiča in njegovo četo, se je peljal Piali-paša sam z več ladjami. Že od daleč je zagledal na morju zibajočo se čolne z beguni in hitro zaukazal, da jih je prijeti.

— Gotovo so to sami piratje in njih ženstvo, je rekel Piali-paša svojemu pobočniku, motrek s krova svoje ladje čolne z beguni. Dobro je, da je toliko žensk vmes. Od teh se laglje kaj izve, kakor od piratov samih.

Turške ladje so razpele svoja jadra in švignile čez morje. Zajele so čolne od treh strani, tako da ni mogel nobeden uteči. Na to tudi nihče ni mislil. Ko so ljudje v čolnih zagledali turške ladje, prešnili jih je nepopisem strah. Naprej niso mogli, nazaj na obrežje niso smeli. Nikjer nobenega izhoda, izključena vsaka rešitev. Obup je prevzel te ljudi in jih otopil. Samo nekateri najpogumnejši so poskakali v morje in plavili proti obrežju, upajoč, da morda vendar iztaknejo kraj, kjer bi mogli stoniti na kopno, drugi so v blaznem trepetu čakali, kaj se zgodi z njimi.

LISTEK.

Strahovalci dveh kron.

Zgodovinska povest.

(Dalej.)

XXXI.

Sakupit ču Turke katalane, Oružat ču tanene galije, Brže šajke, od boja džemije. Uranit ču rano prija zore Zavest ču se uza sinje more; Osvojit ču Kotor i Korčulu I bijela Barbarigu Kulu. Porabit ču po moru otoke, Razorit ču palace visoke. Od Kotora do bilih Mletaka, Pohvatat ču dosta divovjaka. Razorit ču crkve i oltare, Sagradit ču visoke munare I džamije, krajem Dalmacije, Gdi če klanjati odže i adžije. Hrvatsko narodna.

Ribiški čolni, z beguni in begunami, so pluli kar možno daleč od brega, da bi jih s kopna ne mogla doseči nobena krogla. Plahost je bila med temi ljudmi tako velika, da Asunta dolgo časa ni mogla ničesar izvedeti, ne kako je prišel kralj Gjačič v te kraje, niti kako je prišlo do boja med pirati in med Turki. Vpraševali se Asunta in upala, saj bi se pokanje pušk. Strelji so se čuli zdaj

od te, zdaj od druge strani, kar je pričalo, da je turško vojaštvo preplavilo vso pokrajino. Tudi na begune v ribiških čolnih so začeli streljati Turki, čim so prišli na morski breg, a na srečo ni zadebla nobena krogla, ker so bili čolni dosti oddaljeni od morja.

Ko se je v turškem taboru vsled izdajstva slučajno ujetega pirata izvedelo, da se mudi v bližini Famaguste piratski kralj Gjačič in da zbirajo moštva za napad na Turke, so poveljniki takoj odredili kar je bilo treba, da bi onemogočili ta napad. Strah Turkov pred drznim in hrabrim piratskim kraljem je bil velik in resničen, saj je divjal Gjačič pri vsaki priliki med Turki kakor besen volk med ovčami. Turški sultan je bil že mnogokrat obljubil za Gjačičovo glavo na tisoče cekinov. Natančno je torej, da je vzplamel ves turški tabor, ko je izvedel, da je Gjačič pred Famagusto in da hoče obleganim Benečanom priti na pomor. Več tisoč mož je bilo odpovedanih da razzerno Gjačičovo četo, dokler je bila še majhna in da uničijo vse vase, kjer imajo piratje svoja zavetišča in svoja skrivališča.

Gjačič je moral bežati. Preslab

sem vedno kazal in ga bom tudi v prihodnje povsod.

Ne bom pa delal samo kot Slovenc in Slovan. Moje delovanje bo posvečeno zlasti socialnim vprašanjem.

Narodno-napredni stranki očitajo, da ni demokratična, meni pa, da sem ponosen in ošaben in prav v včerajnjem „Slovencu“ se bere, da živim srednjeveške nazore. Kdor me pozna, ve, koliko je resnice na teh trditvah. Čudno pa je, da prav isti ljudje, ki mi to očitajo, pripovedujejo, kako sem sladak in priliznjen. To je vendar diametralno nasprotje in iz tega sledi, da so take trditve izmišljene ali vsaj silno pretirane.

Zagovornik sem splošne in enake volilne pravice. Ko sem 1888 prišel v deželni zbor, zahteval sem tako volilno pravico. To pa, kar imamo danes, ni enaka volilna pravica. Ako ima pesčica Kočevarjev, 18.000 oseb, enega poslanca in 100.000 uradno naštih koroških Slovencev tudi samo enega, je to skrajno kričeca krivica. Jaz akceptiram volilno pravico, kaščno imamo zdaj. To pa zato, ker se bo uprava države demokratizirala in bodo prišli grofje in baroni s sedežev, na katere mislijo, da so že dobili zase in za vse svoje potomce za vse večne čase lastninsko pravico, ter pridejo na njih mesto ljudje iz naroda brez vsakih nadevkov „plemenitaš“ itd. Tudi pride Slovanstvo do večine in je to prvi začetek poslovanjenja naše države. To poslovanjenje, trajno poslovanjenje mora priti, če ne prej pa pozneje.

Era najnajnejših socijalnih nalog je zdaj zboljšanje gmotnega stanja učiteljsvu. Ako se govori o zboljšanju razmer proletarstva, moramo poudarjati, da je učiteljstvo naš duševni proletarec, ki pred vsem potrebuje nujne pomoči. Reklo se mi bo, da to zboljšanje spada v dež. zbor. Res je — zdaj. Pomisliti pa je treba, da se vsem deželam v Avstriji slabo godi, njih finance so v žalostnem stanju. Zato se je že pogosto izrazila želja, naj bi te finance sanirala država in se je vselej zatrjevalo, da naj vlada od dežel prevzame breme učiteljskih plač in se učiteljstvo podržavi. Učitelj je vendar odgovoren le vladu in sekiran le od nje, zakaj bi ta ne skrbela zanj. Seveda se vlada brani tega bremena. Vendar jaz bom to vprašanje sprožil pri raznih strankah. Dasi ni pričakovati, da bi takoj sprva dosegel svoj cilj, bom vendar ponavljal svoj predlog, dokler mu ne bo ugoden.

Da prevzame država učiteljske plače nase, je za nas Slovence največje važnosti. Dunajski parlament bo imel priliko, nadzirati učiteljske razmere na Štajerskem in Koroškem, kjer je dandanes slovenski učitelj izročen na nemilost nemški deželnemu upravi. Isto velja za Primorsko in Istro.

Eno najvažnejših socijalnih vprašanj je splošna poskrba uslužbenec za starost. Jaz sem za najobsežnejšo preskrbo za starost. Kdor o meni trdi nasprotno, ne govorji resnice. V seji trgovinske in obrtnicne zbornice sem kot zastopnik trgovcev opozarjal, koliko bo novo zavarovanje naprilo bremen trgovcem in zahteval, naj država prevzame ta bremena. Zavarovanje, kakšno je danes uzakonjeno, bo treba pa še temeljito reformirati. Beraške penzije so smešne in kar sramotne; treba jih bo zboljšati. Kdor poznal kriminalno statistiko zločinov, ki se gode na deželi in jih zagreši sin ali hči proti svojim staršem na starata leta zadnjih, ko ti ne morejo več delati, mora priznati, da mora tu poseči vmes država in določiti, da bodo stari one mogli ljudje, ki so izročili svoje posestvo potomcem, se mogli brez večjih skrb preživljati. Stvar ne bo težko izvedljiva. O zavarovanju se more reči: kadar bo vsem državljanom zagotovljen eksistenčni minimum, bo splošno blagostanje visoko dvignjeno.

Prehajam na kulturne potrebe našega naroda.

V Avstriji ga ni naroda, ki bi ne imel svojih srednjih šol. Izvzet je samo slovenski. Vprašam: zakaj edana slovenska delegacija ni zahteva-

vala slovenskih srednjih šol. Na Dunaju ne manjka razpoloženje za to, treba je le našega energičnega zahtevanja. Slovenske srednje šole moramo dobiti. (Prirjevanje.)

Isto je z učiteljiščem. Ali ni sramota, da imamo v Ljubljani nemško učiteljišče? Ta sramota se mora odvzeti od našega naroda. Slovensko učiteljišče zahtevamo. (Prirjevanje.)

Kadar bomo imeli slovenske srednje šole, je prvo, da dobimo vseučilišče. V tem osiru bodo moralni slovenski poslanici postopati oprezzo, previdno in odločno. Upam, da bo imel novi državni zbor več smisla za kulturne potrebe slovenskih narodov in da bo slovenskim poslancem olajšano njih stališče v tem osiru. Kadar dobimo vseučilišče v Ljubljano, bo mnog slovenski mladenič, ki zdaj vsled pomanjkanja sredstev ne more dokončati svojih študij, prišel do boljšega kraha, ki se zdaj reže samo Nemcem. Zato se bo treba z vso silo zavzeti, da dobimo slovensko vseučilišče. (Prirjevanje.)

Obrtna državna šola v Ljubljani je že priznana od države, vendar se še ne gradi, ker še ni dovoljen potreben kredit zanj. Ta obrtna šola bo eminentne važnosti za Slovence, ker bodo izhajali iz nje delovodje in učitelji. Ta pridobitev bo zlasti važna za delavski stan, ker bo delavskim sinovom omogočeno, da postanejo delovodje in učitelji.

Na shodu v „Unionu“ je izjavil dr. Šusteršič, da sem se obračal glede ljubljanskega mesta nanj, ker baje dr. Tavčar ni mogel ničesar dosegel za Ljubljano. Resnica je ta: Z dr. Tavčarjem sva bila pogosto na delu pri raznih ministrstvih. Da bi bila akcija za slovensko vseučilišče in obrtno šolo v Ljubljani tem uspenejša, sem se obrnil tudi na klerikalni klub za pomoč. Menda to ni še sramotnega za me. Za take stvari moramo delati vsi Slovenci. Obračal sem se tudi do dvornega svetnika dr. Ploja in do komercijalnega svetnika Povšeta. Storila sta marsikaj, a to je ostalo prikrito. Nihče in najmanj onadvina sta obešala svoje delo na veliki zvon, kakor to dela dr. Šusteršič, ki se povsod sili v ospredje in se baha, koliko da je storil. (Tako je!)

Slovenci moramo skrbeti za svojo umetnost, da se povzdigne. Program obč. sveta ljubljanskega v tem osiru je jasno obsežen in ako se uredniči, bo to velikega pomena za mesto, pa tudi za vso Slovenijo. Pred vsem za mesto, zlasti za delavstvo, obrtništvo in kupčinstvo. Vendar naše moči so preslabe, da bi mogli z njimi dosegel svoj dalekosežen namen. Treba bo pritisnati na državo, da bo dala par stotisoč za restavriranje ljubljanskega gradu, kjer naj bo temeljni sedež slovenske umetnosti. V to bom delal z vsemi močmi. (Prirjevanje.)

Za ustanovitev državnih delavnic v Ljubljani se že trudim enajsto leto. Sicer si bo s temi delavnicami opomogla pred vsem socijalno demokratična stranka. Vendar jaz je ne sovražim, ker je del našega naroda. Naznaniti moram, da se mi je posrečilo, da se te dni sklene pogodb s posebnimi izemljilišči, kjer bodo stale delavnice, prihodnje leto se pa prične z gradenjem teh poslopij. Delavnice bodo take kot one v Knittel-feldu in bodo namenjene za vso tržaško direkcijo državnih železnic. Ko bodo te delavnice v Ljubljani, pridejo naši uradniki do boljših delavskih služb.

Razširjenje delavnic je v zvezi s popolnitvijo železniških zvez. Vsled nove državne železnice je Ljubljana nekoliko očkodovana. Vsled raznih intervencij namerava vlada speljati tretjo železniško progo z Dunajem v Trst. Ta proga pojde od Zeltwerga, skozi Polzelo, Kamnik in Ljubljano. Ta proga se bo preje speljala, ako se bodo vsi slovenski poslanci zavzeli zanj. Ljubljana bo s tem mnogo profitirala. Isto tako bo velikega pomena za naše mesto železnica od Vrhnik do sv. Lucije, katera železnica se začne graditi najbrž v kratkem. S tem dobimo zvezo z Idrijo, ki zdaj gravitira proti Go-

rici, kar je čisto naravno. Ako se še izvede železniška proga od Novega mesta do Karlovca, ima Ljubljana izborni železniški mrežo, s katero bo v najkrajši svesi z vsemi obmejnimi slovenskimi deželami. (Živahnodobravanje.)

„Slovenec“ trdi, da zadene Ljubljano druga potresna katastrofa, ako bom jaz izvoljen za njenega državnega poslanca. „Slovenec“ te svoje skrbi lahko zase pridrži. Pač pa zna 1913 zadeti nova potresna katastrofa Ljubljano, ko bo treba plačati državi 200.000 K potresnega posojila. Ljubljanski poslanec se bo moral o pravem času zavzeti, da država odprije ta dolg in jaz se bom zavzel, da se usluši moja prošnja. (Živahnodobravanje.) Tudi bo treba izposovati, da se odprije posameznim hišnim posetnikom ponapredščina. (Odobravanje.)

Pravijo klerikalci, da bom na Dunaju osamljen, ker bom edini napredni slovenski poslanec in me klerikalni klub ne bo hotel sprejeti v v svojo sredo. Izjavljam: Samo po sebi je umljivo, da se bom oglašil pri klubu, kjer bodo slovenski in hrvatski poslanci, pa naj bo v njem tudi dr. Šusteršič, ker ni rečeno, da bo imel ta klerikalni general v tem klubu suknjo in škarje v rokah. (Smehe.) Ako bi bili vsi slovenski in hrvatski poslanci v Šusteršičevem klubu in bi me ta nehotel sprejeti, zagotavljam, da si bom vedel najti zaslonbo v takem klubu, ki me bo podpiral bolj nego lastni rojaki. (Viharnodobravanje.)

Dolžnost slovenskega poslanca je, da stopi v slovensko-hrvatski klub in da deluje na to, da se ublažijo nasprotstva. Želim, da bi se ta nasprotstva ublažila, in da preprič, da že morajo biti, ostanejo doma in se ne vlačijo v dunajski parlament. Danes je tako, da je vsak slovenski poslanec opljuvan, pa naj bo sicer največji poštenjak in brez madeža. Zunaj naše domovine moramo složno nastopati, da imponiramo vladu. Ako je pri drugih narodih to mogoče, zakaj bi ne moglo biti tudi pri nas? Složen nastop je važen zlasti iz našnogospodarskega ozira. G!ejmo, koliko denarja leži v naših hranilnicah! Ljudje so zadovoljni, da vlečejo svojih 5 procentov, podjetnosti pa ni nobene v njih. Ako bi se s tem denarjem osnovala podjetja, prišlo bi mnogo delavskih moči do zasluga, dočim imajo zdaj od denarja dobiček leti, ki ga imajo naloženega. Na narodno gospodarskem polju je treba to podjetje skupnega delovanja. Ako se judi in katolik lahko razumets, zakaj bi se ne slovenski naprednjak in klerikalec? Tajost je še, da se je posrečilo zadnji čas ustanoviti velikansko narodno gospodarsko podjetje, pri katerem sodelujejo najvplivnejši možje obeh slovenskih strank. To podjetje je velikansko pomena za ves narod, kar je mi boste gotovo priznali, kadar začne delovati.

Raznim trditvam posebno s klerikalne strani, da narodno-napredne stranke na Kranjskem konec in da leži na mrtvaškem odu, ne verjmite!

Narodno-napredna stranka na Kranjskem ima toliko življenske moči, kot nihče ne misli. Vsikdar bo nastopala kot trdna organizacija zavednih in odločnih mož, katerih število se množi v vsakem dnem.

S tem sem vam obrabil svoje misli in svoje namene. Ako mi izkazete zaupanje, da me izvolite za svojega poslanca, bo to zame velika čast, katera se bom skušal vsikdar vrednega izkazati.

Gromovito ploskanje je zadono po dvorani po teh besedah in ni hotelo prenehati dolgo časa. Ko se je polegla velikanska navdušenost, je reklo

dr. Kokalj:

Frenetičen aplavz vaš dokazuje, da vam župan Hribar ni mogel napraviti večjega veselja, kot da hoče kandidirati v državni zbor. Njegova izvolitev ne bo le prilog v Ljubljani, ampak za ves slovenski narod. Župan Hribar je mož, ki bo ispolnoval točno in natančno svoje obljube. Zato vas

pozivljam, da naj vsakdo izmed vas, ki ima kako željo, to naznani zdaj našemu kandidatu.

Za besedo se je oglašil socijalni demokrat

Kocmür,

kateremu je zaploskalo onih 19 soredugov.

Dejal je, da dvomi, da bi župan Hribar bil res tako pri srcu stavročno zavarovanje uslužbenec, ko se je v trgovinski in obrtni zbornici pokazal odkritega nasprotnika proti temu. Dalje je grajal, da župan Hribar nič omenil razmerja z Ogrsko in militarizmom, ki se mora po mnenju socijalnih demokratov popolnoma odpraviti ali pa vsaj vpeljati dveletno vojaško službo. Potem se je Kocmür spravil na razmere v Ljubljani in trdil, da, odkar se je Ljubljana razvila v moderno mesto, raste revščina v mestu in delavstvo je zapušča. Obrtni nadzorniki bi morali biti iz delavskega stanu. Dvomil je, da bi mogel župan zastopati vse stanove, ker, ako se hoče dati enemu stanu, se mora vzeti drugemu. Ko se je Kocmür zaletaval v narodno-napredno stranko, češ da postavlja le veleposestnike za svoje kandidate in začel osebno napadati nenavzoče osebe, zavrsalo je po dvoranji: Dol ž njim, teh komedij je že dovolj, socijalna demokracija naj kritizira sebe in svoje postopanje, ki je desetkrat bolj potrebno kritiziranja itd. Vrisč je bil tak, da ni mogel Kocmür nič več govoriti in da je končal.

Na njegova „izvajanja“ je odgovarjal

župan Hribar,

ki je dejal:

Ne veže me dolžnost, da bi odgovarjal predgovorniku in tovarišem njegovim, ker mi svojih glasov gotovo ne bodo dali. (Dobro-klici.) Vendar bom kljub temu odgovoril. Pričakoval bi bil od sodruga Kocmurga več objektivnosti in da se bo zibal v mejah dostojnosti, ker bi bil pač že lahko spoznal, da je samo med dostojnimi možni. Nedostojno je napadati nenavzoče osebe, še bolj nedostojno pa je reči o delavcih, da „žro“ Ječačinovo cikorijo. Taki izrazi spadajo drugam. (Klici: V žganjarne!)

Gosp. govornik je pojasnil še enkrat glede starostnega zavarovanja, kako je nastopil v trgovinski in obrtni zbornici. S tem postopanjem ni prav nič kazal sovraštva do uslužbenec. Kar se tiče militarizma, je utopija misliti na popolno odpravo vojakov. Za dveletno vojaško službo pa je govornik. Glede razmerja do Ogrske pa dandanes niti najbistrejši politiki ne morejo imeti jasne slike, dokler nimajo vpogleda v gradivo, kojega vsebinu je doslej znana samo pogajajočima se vladama. Da je župan Hribar za povzgo tostranske drž. polovice, je gotovo. Kar se tiče revščine v Ljubljani, naj si zapomni Kocmür, da je statistično dokazano, da je bila v mestu veliko večja revščina pred potresom, nego je zdaj. Vse revščine se pa ne da odpraviti prav nikjer in je imajo v drugih mestih še mnogo več. Kar se tiče obrtnih nadzornikov, se bodo jemali iz delavstva, kadar bodo delavci sposobni za to in bodo poznali zakone, kar se dandanes še ne more trditi, ker ni v to potrebnih šol. Glede očitanja, da se vse stanovne ne more zastopati, je pa priporočiti, da je žalostno, če se goji sovraštvo enega stanu do drugega, kar se da iz Kocmurgevih besed posneti. Gonja proti kapitalizmu je izgrešena. Ali hočemo Slovenci ostati narod beračev? Gledati moramo, da se bo kapital zbiral pri nas in da ne bomo odvisni od sedanjih, nam sovražnih narodov! — Če se trdi končno, da postavlja narodno-napredna stranka veleposestnike za svoje kandidate, je pojasniti, da so ti veleposestniki vzorni gospodarji in veliki kmetje, ki so koristi umnega gospodarstva vse preizkusili na svojih posestvih. Ti bodo gotovo bolje vedeli in znali zastopati kmetski stan nego kaki polgruntarji. (Viharnodobravanje, ki je že preje prekinjalo govornika)

Nato je bila kandidatura župana Hribarja dana na glasovanje. Z nepopisnim navdušenjem je bila sprejeta

zaglavno in viharno pozdravljanje župana od strani volilcev je trajalo pač par minut. Proti je glasovalo 20 soc. demokratov.

Končno je dobil besedo

dr. Triller.

Govoril je sledeče:

Čestiti somišljeniki! Predno se razidemo, zdi se mi potrebna javnega pojasnila in odpora že neka zadeva. Pod globokim vtiskom stojimo danes, ker doprinaš g. župan Hribar poštemi slovenski in napredni stranki veliko žrtve, gmotno in duševno, ko nastopa trjevo pot branitelja narodnih pravic v državnem zboru, navzgoraj in navzdol, na desno in na levo neodvisnega in vsled tega od vseh strani obsovačenega. Prav zategadelj pa moramo zlasti ožji njegovi prijatelji, ki smo ga v interesu skupne dobre stvari silili na to pot, občudovati tembolj kot brezmejno infamijo neko namigavanje, ki prihaja na dan kar od dveh strani. Namigavanje namreč, da želimo s to kandidaturo danes ali jutri zriniti g. Ivana Hribarja proti njegovi volji z županskoga stola. Jaz pravim, da mora tičati prakto globoko v blatu politične nemoralne oni, kdo smatra sposobnega takte verolomnosti kogarkoli izmed nas. Toda s povzdignjeno glavo lahko rečem, da takih krivih prijateljev župan Hribar nima in da bi jih narodno-napredna stranka tudi za trenutek ne trpela v svoji sredi. Tisto podlo namigavanje je torej zgolj ponesrečen poskus zasejati med nas neslogom, imel bo pa nasprotni efekt: ta namreč, da se bomo še ožje in tesneje združili v nesebičnem prijateljstvu. In ker smo že pri ožigosanju nepoštenega političnega boja, še nekaj! Zapomni naj si izvestna gospoda tudi, da ljubljansko mestnočanstvo tudi v najhujšem volilnem boju ne bo pustilo v blato vlačiti časti svojega župana. Stvarno in dostojno pobijanje njegove kandid

Budapešta, 7. aprila. V krogih neodvisne stranke se zatrjuje, da se namerava minister Kosutski zavzeti, da se že v sedanjem nagodbni dolči obvezno medsebojno preferenčno postopanje o carinstvu, da se izključi vsakojako carinsko politično motenje.

Iz ogrsko-hrvatskega državnega zbora.

Budapešta, 7. aprila. Nadajevala se je debata o novem ljudskoškem zakonu. Posl. Manojlović (Srb) je predložil peticijo, ki jo je podpisalo 30.000 srbskih žen-mater proti sovražnemu šolskemu zakonu. V svojem govoru je potem izvajal, da so radijalni Srbi prepričani, da bo Ogrska pravčitala le tedaj, aki so pribori popolno neodvisnost v svobodo. Novi šolski zakon bo pač oslabil nemadžarske narodnosti, s tem se ne bo ojačila moč ogrske države. Novi zakon kruto krši avtonomijo srbske cerkve. Potem sta govorila proti načrtu rumunske poslanca Vajda in Maniu, a predsednik je obema odtegnil besedo. Posl. grof Battány je interpeliral za cerkveno avtonomijo mohamedanov v Bosni in Hercegovini. (Taki so ti madžarski „vitezzi!“ Doma tragoj Srbov cerkveno avtonomijo, za mohamedance v Bosni pa se zavzemajo.) Ministrski predsednik dr. Wekerle je odgovarjal, da sedanj finančni minister za Bosno in Hercegovino deluje za versko avtonomijo mohamedanom. Nadalje je izjavil dr. Wekerle: „Mi moramo okupirane provincije tako upravljati, da bo odločeval naš vpliv.“

Budapešta, 7. aprila. Ministrstvo Wekerle izda za obletnico svojega vladanja 18. t. m. posebno knjigo o svojem delovanju. Tudi reforme, ki jih vlada pripravlja, bodo v tej knjigi obširno popisane. Knjiga izide preden odpotujejo ministri k nagodenim konferencam na Dunaj.

Iz srbske skupščine.

Belgrad, 7. aprila. Radikalci obstruirajo na ta način, da zahtevajo od časa do časa tajno sejo, za kar se morajo izprazniti galerije, a tudi stenografi in služabniki morajo zapustiti dvorano. Včeraj je v taki tajni seji vprašal poslanec Ratač vladu zaradi porabe vojnega fonda, ki ga je ustanovil knez Mihajlo, in zradi oboroževanja srbske armade sploh.

Nove senzacije o Rusiji.

London, 7. aprila. „Daily Mirror“ poroča iz Petrograda, da se ecarše ta mesec odpove prestolu. Do prestolonaslednikovo polnoletnosti bo vladal carjev edini brat veliki knez Mihail, ki se poprej poroči z nečakinjo angleškega kralja, princezino Viktorijo Šlezwick-Holstein. V ta namen se mudi carica-mati na Angleškem. — Rusko poslanstvo v Londonu proglaša to vest za izmišljeno.

Zopet spremembra v generalnem štabu.

Budapešta, 7. aprila. „Az Ujsag“ poroča iz generalnega štaba, da namerava načelnik, podmaršal pl. Hötzendorf odstopiti, ker bramborsko ministrstvo še vedno ni izgotovilo načrtov za zvišanje števila rekrutov. Jezi ga tudi, da se bivši načelnik generalnega štaba grof Beck še vedno vtika v njegove posle.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 8. aprila.

„Narodna tiskarna.“ Včeraj se je vršil letni redni občni zbor delniškega društva „Narodna tiskarna.“ Občnemu zboru je predsedoval g. dr. Ivan Tavčar. O društvenem delovanju je poročal g. Josip Lavrenčič in je bilo po njegovem predlogu sklenjeno, plačati na delnicu po 6 K dividende in ostali čisti dobiček razdeliti takole: dnužbi s. Cirila in Metoda 200 K; za Vilharjev spomenik II. obrok 200 K; gledališkemu podpornemu društvu 200 K; dijaškemu društvu „Prosveta“ 100 K; dijaškemu društvu

„Sava“ 100 K; Splošnemu slovenskemu ženskemu društvu 50 K in dobrodelnemu društvu tiskarjev 50 K. V upravnem odboru so bili izvoljeni gg. dr. Ivan Tavčar (predsednik), Fran Hren (podpredsednik), dr. M. Hudnik, dr. Alojzij Kokalj, Josip Lavrenčič, Ivan Plantan in dr. Konrad Vodušek. V nadzorstvo so bili izvoljeni gg. Ivan Knez, Miroslav Malovrh, dr. Viktor Murnik, Ladislav Pečanka in Viktor Rohrmann.

— **Reklamacije** za vpise in izbrise v volilnih imenikih za državnozborske volitve se imajo vlagati za vsak slučaj posebej, torej ne na ta način, da bi se na isti reklamaciji vlogi za dve osebi obenem zahteval vpis ali izbris v imeniku. Vsaka tako reklamacija bi se odklonila, tudi če je pravilno opredeljena z vsemi prilogami. Kdor se tedaj posveti reklamacijemu delu, mora spisati za vsako osebo, ki se je reklamacijo tiče, posebno vlogo. — Prav posebno opozarjam na tiste številne Amerikance, ki jih klerikalna županstva tako rada vpisujo. — Kakor znano treba vlogi za reklamiranje v imenik pridejati: 1.) rojstni list, 2.) potrdilo županstva, da biva dotičnik 19. februarja t. l. že eno leto v občini. To potrdilo dobi reklamant na županstvu lahko, ko vlagi reklamacijo, 3.) svedočbe državljanstva: Tako svedočbo izda glavarstvo na domovniški ali vojaški list. Najboljše je, da se reklamaciji priloži domovniški ali vojaški list, ki potem velja kot dokaz državljanstva. — Končno kličemo somišnjencem v spomin, da nevpisani volilec ne more zase sam reklamirati, ampak ga more reklamirati le tak volilec, ki je v dotičnem okraju že vpisan.

— **Zaveden Slovenec Kregar.** Pasar Kregar, ki se v trgovski in obrtni zbornici postavlja kot najbolj zagrisen Slovenec, pošilja sedaj okrog, ko je po Sustersičevi milosti klerikalni državnozborski kandidat v Ljubljani, vabila na svoje shodke, naslovjena v nemškem jeziku. Dopolnilo se je nam eno tako vabilo, na katerem se blešči tale nemški naslov: „G. N. N. Hauptsteueramt Laibach“. Dasi Kregar ni več nemščine, vendar hoče z njo imponirati, zato piše svojeročno nemške naslove. Menda misli, da bi si pridobil pri državnih uslužbencih ugled s tem, ako jim pokaže, da zna pisati tudi nemški in da se tudi ne sramuje, aki je potreba, zapostavlja slovenski jezik. No, če misli Kregar, da bo s takšnim svojim postopanjem imponiral državnim uslužbencem, se jako moti. Državni uslužbenci so v pretežni večini zavedni narodni možje, ki spoštujejo svoj jezik in se ga tudi v javnosti ne sramujejo. A Kregar se ga sramuje že sedaj, ko je komaj prilezel do lestvice klerikalnega „durchfallkandidata“. Možakarju, ki s takšnimi sredstvi skuša loviti na svoje limanice kaline, pač zavedni državni uslužbenci ne bodo dali svojega glasu! Kregar naj ostane pri svojih monštrancah in naj se ne štuli tja, kamor ne spada!

— **Klerikalni shod v Ljubljani.** Pasar Kregar pošilja obrtnikom ta-le vabila:

Velecenjeni!

Za nedeljo 29. t. m. ob 1/2 10 uri dopoldne sklicuje „Slovenska Ljudska Stranka“ velik shod v veliko dvorano hotel „Uniona“. Tega shoda se bodo udeležili vsi sloji, tako da bodo zastopani vsi stanovi. Prav, je da se tega velevažnega shoda udeleže tudi ljubljanski obrtniki, posebno ker je upati važnih izjav poslancev za obrtni stan. Radi tega Vas podpisani vabim na ta velevažni shod. Pridite gotovo in pripeljite sabo! Tudi Vaše znance — obrtnike. Volivna reforma in sploh politični položaj naj bi tudi obrtnike zanimalo. Pri volitvah starega kopita niso nikdar odločevali obrtniki, marveč liberalni uradniki. Kolikor bolj se razširi volivna pravica, toliko boljje za obrtni stan. Obrtniki moramo podpirati stranko, ki se zavzema za produktivne stanove, ne pa kakor nasprotuna liberalna, kateri je v prvi vrsti na srcu liberalno uradništvo. Pridite torej prav gotovo!

Pripominjamo, da se bo ta shod najbrže vršil o svetem „nikoli“, ker nedelje 29. t. m. sploh ni. Kregar je torej s sklicanjem „velikega shoda“ tako hitel, da ni imel niti toliko časa, da bi pogledal v koledar, ali je pa sploh imel namen potegniti obrtnike — za april. Prav značilno je to vabilo v drugem osmru. Kregar skuša nahujati obrtnike proti uradništvu, češ, da je le-to krivo, da niso obrtniki „pri volitvah starega kopita“ nikdar odločevali. Vsak trezen človek ve, da ne more pri volitvah nobeden stan za-se odločevati, ampak da se morajo vsi stanovi dogovorno zediniti za enega kandidata, ki mu saupajo skupno zastopstvo svojih interesov. Zato je naravnost neumno, aki se hoče ljudi spletiti s tem, da se dolži en stan, da je kriv, aki drugi stan pri volitvah ni prišel do veljave v tisti meri, kakor bi si morda sam želel. Vsi stanovi so navezani drug na drugega in baš v interesu obrtnega stanu je, aki je v najboljših odnosa v uradništvu, zategadelj je naravnost nesramno, aki skuša Kregar, ki ima v svoji obrti seveda opravka zgoj z duhovščino, naščuvati ostale obrtnike proti uradništvu. Med obrtniki in uradniki so pri nas vedno vladali najboljši odnosi, kar je bilo obema stanovoma brez dvoma v korist. In te dobre odnose hočejo klerikalci razrušiti ne glede na to, da bi to škodovalo v prvi vrsti obrtnikom, samo da bi na to lagijo v kalem ribarili. Zavedni, razsodni obrtniki so že pač spoznali klerikalne mahimacije in manevre, zato tudi ne bodo šli na limanice Kregarju, ki jih skuša za stafajo speljati v klerikalni tabor!

— **Slaven Kregarjev shod z 8 osebami.** V resnici se nam smiljo ljudje, ki bi tako radi pomagali svojemu bližnjemu, pa mu ne morejo, ker je ta bližnji tak tepec, da jih neče poslušati. Med te usmiljenja vredne ljudi spada pasar Kregar. Po najbolj zapuščenih oštarjih se peha, da bi ljudi pridobil zase in jim potem pomagal, a ni jih, ki bi ga poslušali. Snoči je sklical Kregar shod v „Rokodelski dom“ „za državne služabnike“. Prišlo je vsega skup 8 oseb, ki so tvorili slaven Kregarjev shod. Začelo se je pogovarjanje prav po domače in intimno. Kregar je govoril kot cigan, ko prodaja starega zbitega konja, udeleženci shoda, ki so sedeli vsi pri eni mizi, so se pa muzali in suvali med rebra. Trdi se, da Kregar še ni zgubil vsega upanja, da prodre. Da bi se mu le nič ne zgodilo!

— **Shod socijalnih demokratov na Glincah.** Socijalni demokrati so priredili včeraj popoldne ob 3. shod pri Korošcu na Glincah. Shoda se je udeležilo okoli 100 oseb, večinoma iz Ljubljane. Strankin program je razvijal kandidat za ljubljansko okolico Petrič, nato pa Kocmura iz tobačne tovarne prežvekoval tiste očitke, ki jih je včeraj dopoldne metal na narodno-napredno stranko. Kocmur je bil na boljšem stališču, nego dopoldne: nikogar ni bilo, da bi mu ugovarjal, dasi je kvasil reči, o katerih se je videlo, da še pojma nima o njih. Sploh je bil za Kocmuru včeraj precej nesrečen dan: njegovu sodrugi so kleli čez njegovo „taktiko“ in obetali, da ga prihodnji sami potegnejo z govorniškega odra, ako jim bo delal tako stramoto, kot so jo doživelj včeraj. Popoldne je pravil Kocmur na Glincah, da bo liberalna stranka tudi v ljubljanski okolici kar nenadoma postavila kandidata, na kar naj bodo socijalni demokrati pripravljeni — ker se vsled tega lahko pripieti, da gredo vse socialno-demokratske stranke v ljubljanski okolici v franze. Ijudje, ki poznavajo natančnejše socijalno demokratske pozicije v tej okolici, pravijo, da ta nazor Kocmurgev ni ravno napoved. Liberalce in socijalne demokrate je primerjal prijatelj Kocmura z gostilno, kjer sta dve sobi: v ekstra sobi sede liberalci buržoaziji, v oni pa, kjer se vrše pretepi, pa socijalni demokrati! Mislimo, da je Kocmur prehudo obsodil svoje sestre, nam se zde vendar mnogo dobro določi! Klerikalna stranka je velika branjarja, kjer imajo za vse pristaše vse, pa naj pripadajo najraz-

ličnejšim stanovom in najrasličnejšim interesov. Kocmur je vlačil zopet g. Jebračina in njegovo cikorijo na površi in lagal na vse pretege. Ako Kocmur še danes ne ve, da g. Jebračin ni založnik Ciril-Metodove družbe, imamo za njih samo pomilovanje. Sicer je pa tako napadanje prav grdo in sirovo! Kocmur je bil še od dopoludanskega shoda ves bled in razburjen in ni torej nič čudnega, da je čevelkal samo nesmisel. Druge nesreče se ni zgodilo.

— **Plemeniti nagibi.** Glasilo takozvane gospodarske stranke je v svoji veliki skribi za povsodijo narodne trgovine zadnjič nad vse velenementno in odurno napadio trgovca gosp. I. S. Benedikta, češ, da je nemškatar. Gosp. Benedikt je že 30 let trgovec v Ljubljani in je bil vedno narodnjak ter to dostikrat dokazal ne samo z jezikom kakor go-tovi gospodarde, nego z dejansi. Sicer pa so nagibi, iz katerih je „Naša Doba“ napadla g. Benedikta, tako izredno plemeniti in etični, da jih ne smemo prikriti javnosti. Pred nekaj dnevi je bil na biralec inserat pri g. Benediktu in ga je na vse načine nagovarjal, naj da „Naši Dob“ kak inserat. Gosp. Benedikt je to odklonil in mislimo, da se temu ne bo nihče žudil, saj je javna tajnost, da nima rečeno glasilce niti naročnikov niti bralcev, da, še zastonj ne mara nihče tega lista. Neke dni potem, ko je gosp. Benedikt odklonil zahtevo, naj inserira v „Novi Dob“, je v tem listu izšel omenjeni napad. Danes je bil g. Benedikt pri gospodarski stranki tako v čisih kot naroden trgovec, da so ga iskali, naj se v njihovem listu priporoča, ker pa ni hotel krone štetiti, sogra — napadli in ga zdelali kot nemškutarja. Slučaj kaže, da hoče gospodarska stranka z revolverjem izpreševati denar iz občinstva. Take gospodarske stranke smo bili pa res potrebni.

— **„Slovenski Gospodar“ — ne napada učiteljstva!** Tako stoji črno na belem v 15. štev. z dne 2. aprila t. l. tega resničoljubnega lista. Tu je namesto brati: „Mi nismo in ne bomo nikdar napadali učiteljskega stanu, ker je to proti našemu prepričanju.“ (!!) Seveda backom lahko tako govorite, a razumni ljudje se vam bodo le smeiali. To je poštenje in resničoljubnost vaša! — Kdor se verjame, naj vzame le en list „Slovenskega Gospodarja“ v roke in videl bode, kako obožava ta časopis učiteljstvo ter kako radikalni apostol resnice je to trobilo dnevnega dr. Korošca!

— **Za naprednega kandidata v kranjsko-loškem okraju** hočejo nekateri postaviti gosp. Fr. Hajnriharja, veletržca v Stari Loki. Kakor se nam poroča, je gosp. Hajnrihar že odklonil vsako kandidaturo.

— **Iz Kranjske gore.** Pretekli teden je pošiljal po našem okolišu gosp. dr. Dermota vabila k shodu. Vabila so se nabila po vaseh. V sedanji sreči je pa nekade nadobudna gosp — pica ta vabila trgala podnevi raz hiše. Ima pač svojo oliko in pamet!

— **V Zilski in Kanalski dolini na Koroškem** kandidira za državni zbor urednik „Mira“ A. Ekar.

— **Vseh kandidatov na Gorjaku** za prihodnje državnozborske volitve je 20 — če se ne bo še kateri nanovo oglasil.

— **Tržaški deželni zbor** je imel zadnjo sejo v petek ponoči. Posl. dr. Daurant je predlagal rezolucijo, v kateri se zahteva ustavitev popolnega italijanskega vseučilišča v Trstu, do tedaj pa se mora priznati veljava diplomam, ki se pride do na vseučiliščih in tehničnih visokih šolah v Italiji. Posl. dr. Rybař je med hrupom galerije zahteval slovenskih ljudskih šol v Trstu, kjer je nad 2000 slovenskih otrok brez slovenske šole. Dasi Slovenci priznavajo upravičene zahteve Italijanov glede vseučilišč, vendar ne bodo glasovali z njimi, dokler se ne izpolnijo slovenske zahteve. Vendar stoe Slovenci na stališču, da mora vseučilišče v Trstu biti dvojezično. Ker je med njegovim nadaljnijim slovenskim go-

vorom besnela galerija, dal jo predsednik izpraznil. Fakinaža pa je tudi med odhajanjem pačvala Slovence ter pelj Garibaldisko himno. Daurantova rezolucija je bila seveda sprejeta, nakar je predsednik zaključil zasedanje.

— **Odklicvanje.** Okrajna babica na Dobrovi Ivana Kušar je dobila za 40letno zvestvo službovanje častno svetinja.

— **Iz finančne službe.** Računski revident Jakob Puntar je imenovan za glavnega davkarja v področju finančne direkcije v Trstu.

— **Iz policijske službe.** Vodja tržaške policijske direkcije vladni svetnik dr. Alfred Manussi je imenovan za dvornega svetnika in policijskega ravnatelja, višji policijski svetnik v Trstu dr. Anton Mahkovec, ki je pa dobil naslov vladnega svetnika.

— **Dramatično društvo.** Letos se kaže več zanimanja kot druga leta za delovanje tega narodnega društva. Ze vse leta, kar obstoji slovensko gledališče, ga vodi dramatično društvo. Ker v prihodnji sezoni ni pričakovati dosegli običajne deželne podpor, saj se že za zadnji dve leti ni izplačala — bo društvo treba poskrbeti novih virov za financiranje slovensko gledališča podjetja. Zato je pričakovati na občnem zboru v soboto, 13. t. m. vsestranske udeležbe, da se ukrene vse potrebno za obstanie te važne kulturne postojanke. Gospodje, ki žele pristopiti društvu kot člani, naj blagovolijo prijaviti svoje adrese g. blagajniku Fr. Rozmanu ali naj jih vpisajo na poli, ležeči v trafi g. Šešarka.

— **Profesor Muka v Ljubljani.** Jutri (v tork) pride v Ljubljano znameniti slavist, prof. Muka, voditelj literarnega in narodnega življenja lužiških Srbov (v Nemčiji). Zvečer ob 8.00 njemu na čast prijetilski sestanek v hotelu „Union“; na ta večer se opozarjajo vse, ki se zanimajo za stvar.

— **Občni zbor „Naše zvezze“.** Letošnji redni občni zbor je bil sklican na dan 10. aprila, ker pa se ta dan občni zbor ne more vrstiti radi odstotnosti nekaterih članov, ki bi se zboru rade udeležili, naznanja odbor vsem članom, da se je ta redni občni zbor „Naše zvezze“ preložil na pondeljek dne 15

nele uradnikov, temuč sploh železniških uslužencev, da se sklene nadaljnje postopanje proti južni železnici. — Predsednik je izjavil, da je skupina ponosna na svojega zastopnika g. Preka, ki jo je tako izvrstno zastopal. — G. Štefin je predlagal k resoluciji dodatek, naj se na shod v Maribor povabijo tudi zastopniki ogrske proge južne železnice. — G. Polay, načelnik iz Zagorja je v svojem radikalnem govoru povedal, kako je mislil sedanji železniški minister dr. pl. Derschatta, o zahodih železniških uradnikov, ko je bil še samo poslanec. Takrat je rekel neki deputacijski železniški uradnik: "Mi (poslanci) jih bomo (v železniških ministrstvu) priskrbili muziko, ki jim bo še dolgo zvenela v ušesih. Vaše organizacije naj skrbe le za resonanco." Oglasili so se razni govorniki, ki so vsi naglašali potrebo vsestranske organizacije in enotnega, a neustrašenega nastopa za svoje pravice.

Prezidava ljubljanska železniška kolodvora. Železniško ministrstvo je odobrilo od Južne železnice predloženi načrt za prezidavo južnega kolodvora v Ljubljani in ga predložilo deželnemu vladu za izvršitev političnega obhoda in razpravo za razlastitev. Obravnave z upravnimi železnicami, ki se stekajo na ta kolodvor, so se pričele glede njih finančnih udeležbe na stroških prezidava. Prihodnje dni se vrši v železniškem ministrstvu razgovor z zastopniki Južne železnice in mestne občine ljubljanske glede prispevka zadnje k stroškom za podjeležnično cesto ob južnem kolodvoru.

Za Legov spomenik sta davorala: Franc Hrašovec, c. kr. okr. sodnik v pok. v Graču 10 K.; F. Paternost, posestnik "Narodnega hotela" v Postojni, istotako 10 kron. — Odbor za Legov spomenik.

Huda toča se je vsula danes dopoldne nad Ljubljano. Padala je tako gosto, da je bilo v par trenutkih vse belo po tleh. Bila je debela kot lešniki.

Z vlaka je padel v nedeljo teden popoldne med postajama Škofja Loka-Kranj spravodnik Blaž Košir iz Kranjske gore. Precej se je poškodoval.

Ogenj. Včeraj dopoldne je pogorela na Blokah pri Logatcu hiša in hlev ter nekaj kozolca. Kako je ogenj nastal, še ni znano.

Za prostovoljno gasilno društvo na Dobratičevi je darovala slavna hranilnica in posojilnica v Žireh 20 kron, kateri izreka najiskrenje za zahvalo.

Mizarški pomočniki v Celovcu štrajkajo ter zahtevajo gurni delavnik. Mojstri so sklenili, da se štrajkujoči odpuste, ako se danes ne vrnejo na delo.

Premembra posestva. Štanjeljski grad na Goriškem, doslej last barona Sessler-Herzingerja, je prešel v roke neke tržaške družbe, ki ga privede za poletna stanovanja tržaških letoviščarjev.

Z nožem je obdelal 29letni Anton Mihelj iz Rihemberga na Goriškem France Vidmarja, tako da leži zdaj v goriški bolnišnici, Mihelj se je sam javil orožnikom.

Poskušeu samomor. 16letni Anton Vidaha iz Dalmacije se je v Trstu vrgel v morje, a so ga še rešili smrti. Bil je namenjen v Ameriko, a je imel premalo denarja seboj.

V pretepu je dobil hude poškodbe v Trstu 3letni delavec Emil Kocijančič, da je nezavesten obležal. Morali so ga prepeljati v bolnišnico.

Kinematograf v Latermannovem drevoredu. Ze več dni so v Latermannovem drevoredu kinematografske predstave, ki vzbujajo mnogo zanimanja. Kinematograf je najmodernejše vrste in so predstavljene podobe večinoma večbarvne. Repertoar je prav raznovrsten in zabaven, tako da ni čuda, če so predstave vedno številno obiskane.

Prijeli so na Martinovi cesti umolbogina in občinevarnega Antona Poznika, kateri je, kakor smo poročali, pretečeni teden ušel iz blaznice na Studencu in ga zopet izročili nazaj.

Nesreča. Ko je šel včeraj dopoldne 13letni Ivan Weithauer iz Načlega iz cerkve, se je šel k zgradbi železnice Kranj-Tržič z vozom poigrat. Pri tem mu je šlo kolo čez levo nogo in mu jo zdrobilo. Mladega ponesrečenca so prepeljali v deželno bolnišnico.

Slovansko gibanje. Včeraj so se odpeljali z južnega kolodvora v Ameriko 4 Slovenci, 180 Hrvatov in Slovencev pa je prišlo nazaj. 15 Hrvatov je šlo v Heb, 18 slovenskih tesačev se je odpeljalo v Kočevje, 26 Macedonov je šlo v Mühlbruck, 50 Lahov je šlo v kočevski in novomeški okraj, 300 pa na Dunaj in Budimpešto.

Izgubljeno in najdemo redi. Ga. Jera Lampičeva je izgubila rjav, vezan mošnjiček, v katerem je imela 65 K. denarja. — Obrtni nadzornik g.

Ivan Sandruček je našel srebrno uro in jo oddal na magistratu. — Rosa Blažičeva je izgubila denarnico, v kateri je imela 5 K. denarja. — Desetnik Kristan Španšek je izgubil denarnico, v kateri je imel 24 K. denarja.

Telefonska in brzojavna poročila.

Mokronog 8 aprila. Dr. Šusteršiča shod v St. Rupertu je grozovito pogorel Izrečena je bila klerikalcev splošna nezaupničica zaradi zaferane železnice Mokronoški volilci zahtevajo Šusteršiča na odgovor v Mokronog Če je Šusteršič brez masla na glavi, naj pride na solnce v Mokronog!

Vipava 8 aprila. Včeraj se je vršil v Vipavi velik shod zaupnikov notranjske "Kmetske stranke". Vse občine vipavskoga okraja so bile zastopane po svojih najboljših možeh. O programu in organizaciji je poročal dr. Žerjav, govorili so dalje: France Volk iz Velikega polja, dr. Gregorin iz Senožeč in več kmetov domačinov. Na predlog predsednika zaupnega shoda je shod proglašil soglasno kandidatom za državnozborske volitve g. Josipa Dekleva iz Postojne. Isti dan se je vršilo dvoje klerikalnih shodov, ki pa so bili slabno obiskani in kjer je bilo več nevolilcev kot volilcev.

Gorica 8 aprila. Včerajšnji klerikalni shod v Vrtojbi pri Gorici je bil izvijžgan. Dr. Gregorčič se je moral skriti z domaćim nuncem v ornje prostore. Dr. Mastnjak je predlagal kanclaturo Fona, ljudstvo pa ga je prevpilo in začelo peti "Hej, Slovani". Take lekcije še ni dobil "ljubljenc naroda" dr. Gregorčič in njegova garda. Živeli zavesti in složni Vrtojčani!

Dunaj 8 aprila. Ogrski ministri pridejo danes zvečer semkaj na novo nagnedena pogajanja. Ministri ostanejo le tri dni tukaj. Splošna sobda je, da bodo tudi ta pogajanja brezuspešna, ker dunajska vlada na noben način neče v to privoliti, kar ogrski ministri absolutno zahtevajo.

Dunaj 8 aprila. Stavka pokrovskih pomočnikov je končana.

Praga 8 aprila. V starosti 41 let je tu nenadoma umrla gospa Kvapilova, heroina na rodnega divadla in sopinja pesnika in režisera Kvapila.

Petregrad 8 aprila. Policija je ujela 12 članov organizirane čete in našla v njih skrivališču več bomb in mnogo razstreliva.

Lodz 8 aprila. Med poljskimi nacionalisti, socialnimi demokrati in krščanskimi demokrati je bila tu prava bitka iz političnih nagibov. Pet oseb je bilo smrtno ranjenih, tri osebe ubite.

Madrid 8 aprila. Španski kralj Alfonzo in angleški kralj

Edvard sta se sešla v Kartogeni.

Helsingfors 8. aprila. Pri volitvi v deželnini zbor je bilo izvoljenih 19 žensk, 80 socijalnih demokratov, 58 Starofincev, 25 Mladofincev, 11 agrarcev in nekaj pripadnikov drugih strank.

Proti kataru

savnih organov, kašiju, nahodu, hriposti in vratnih bolezni zdravniki opozarjajo na

GIESSHUBLER

ki se rabi uspešno sama ali z gorkim mlekom pomešana.

Ima miloraztoplivi, osvejujoči in pomirjujoči učinek, posebno posebej razsilen je ter v takih slučajih poznata kot tako dobro zdravilo. 54-3

V Ljubljani se dobiva pri Mihaelu Kastnerju in Petru Laasniku in v vseh lekarnah, večjih šederijah, vinskih in delikatenih trgovinah.

Meteorologično poročilo.

marec	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C.	Vetrovi	Nebo
6	9. av.	726 7	5 1	brevvetreno	jasno
7	7. aj.	727 5	2 7	brevvetreno	megla
	2. pop.	726 1	12 1	sl. jug	del. oblač.
	9. sv.	725 9	11 0	svazahod	del. jasno
	7. zl.	727 0	7 6	sl. jzvh.	oblačno
	2. pop.	728 1	7 1	sl. jug	dež

Srednja predvčerjanka in včerajšnja temperatura: 76° in 86°; norm.: 79° in 81° Padavina v 24 urah 12.7 mm in 0.2 mm.

Štan Škerjanec

krojač

Antonija Uodiškova

prodajalka 1184

Sp. Šiška. Ljubljana. poročena.

Kavarna Leon'

V Ljubljani na Starem trgu št. 30 vsak torek, sredo, četrtek soboto in nedeljo 14:00-21:00

USO noč odprta.

Z odličnim spoštovanjem Leo in Fan Pogačnik.

Samo 6 dni

Havre-New York

Francoske prekomorske družbe.

Edina najkrajša črtič čez

Basel, Paris, Havre v Ameriko.

Veljavno vozne liste in brezplačna pojasnila doje za vse slovenske pokrajine

same 4626-17

Ed. Šmarda

oblastveno potrjena potovalna pisarna

Ljubljana Dunajska cesta 18 Ljubljana

v novi hiši "Kmetske posojilnice", nasproti gostilne pri "Figovcu".

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica Zlasti je ugodno zavarovanje na doživlje in smrt z manjšočim se vplasti.

Vsek član ima po pretekli petih letih pravico do dividende.

Planino

skoraj nov, se predra.

Več se pozive v Ljubljani, Stari trg 9, v trgovini.

Dr. IVO ŠORLI

Pot za razpotjem'

je najzanimivejši slovenski roman sedanjosti.

Cena vezani knjige 3 krone

Založila: 985 13

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani.

Knjiga se dobri tudi v vsaki večji bukvarni.

Učenec

se sprejme takoj v trgovino z meš. blagom. Stanovanje in hrana prosta.

Alejzij Jerančič, Ljubljana, Karlovska cesta 8. 1112-3

Zlata svetinja Berlin, Pariz, Rim itd.
Načoljško čustilo za zobe
Seydlin Izdelava: O. Seydl Stritarjeva ulica 7.

Kleparskega pomočnika

sprejme takoj v trajno delo Franc Žuk, klepar na Bledu. Ravnotam se sprejmeta

1181-1 dva učenca za kleparsko obrt.

Št. 106 pr.

Razglas.

Z ozirom na § 12., al. 2 voilnega reda za volitve v državni zbor, zakon z dne 26. januarja 1907, drž. zak. št. 17 se javno naznana, da so imenki volilcev vseh osem volilnih okrajev deželnega stolnega mesta Ljubljane

od dne 10. aprila do ink. dne 25. aprila t. l.

vsak dan, izvzemši nedelje, od 8. do 12. dopoldne in od 2. do 4. pooldne razgrnjeni v posvetovalnici mestnega magistrata vsakemu na vpogled.

Ugovore in reklamacije zoper imenik volilcev lahko vložijo v smislu § 13 gori navedenega zakona tiste osebe, ki imajo v dočimenu volilnem razredu volilno pravico, ako so v imenik vsprejeti za volitev neopravičeni ali niso sprejeti volilni upravičenci, pri poslanem mestnem magistratu ali ustno ali pismeno do dne 25. aprila t. l.

Za vsak se slučaj ima vložiti poseben ugovor; ugovorom, da kateri volilni upravičenec ni vpisan v volilni imenik, priložiti je vsa dokazila, ki so potrebna, da se dokaze dotičnikova volilna upravičenost.

Ugovori in reklamacije, pri katerih se ni ravnalo po teh predpisih ali ki so se vložili po gori navedenem roku se a limine zavračajo.

Vse v svrhu dokaza volilne upravičenosti potrebne listine so kolka proste.

Pravica do vpogleda v volilni imenik opravičuje tudi, da si vpogledniki napravljajo v priliki vpogleda bilježke, v kolikor s tem ne ovira drugih oseb pri vpogledu.